

Využití jazykových korpusů v lexikografii a korpus jako on- line slovník

Prezentace k semináři cjbb75

K. Osolsobě

Korpus a lexikografie: korpus jako zdroj při konstrukci slovníku

- Samuel Johnson (1709-1784)
- PSJČ

---

psjč Příruční slovník jazyka českého

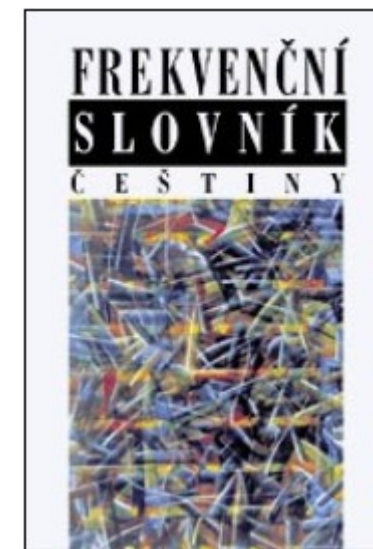
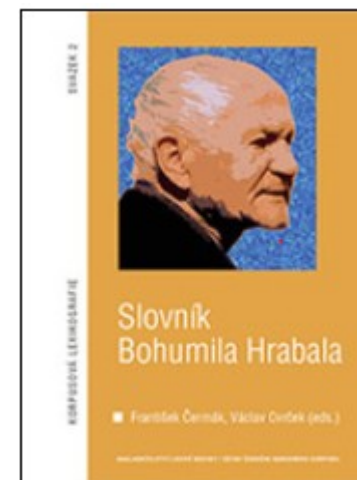
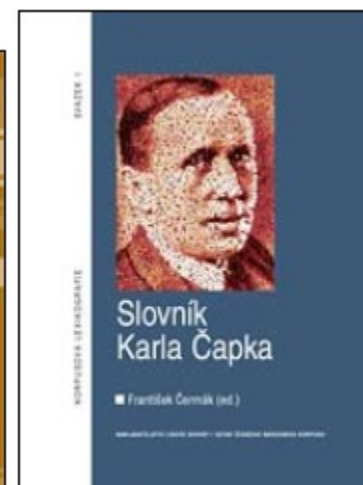
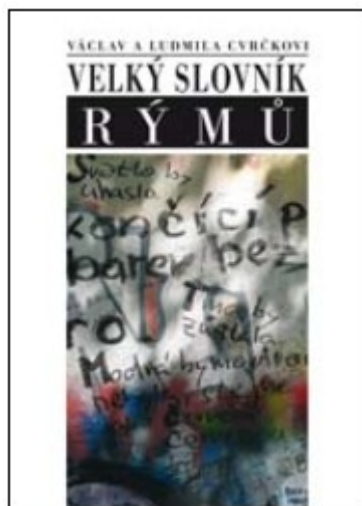
vroucí adj. **vařící** **horký** **vřelý** Vzala čajovou konvičku, hodila tam bezový květ a nalila na to vroucí vody. **Vrch.** Vroucí vodu napouštěla na odvar čaje ve sklenicích. **Mach.** Vařil na lihovém kahanu lék. Odbíhaje od vroucího plecháčku k oknu své pracovny, pečlivě pozoroval noční oblohu. **John.** Jakási jiná, vroucí, tmavá krev byla nalita v žilách těchto lidí. **R. Svob.** Z nedověřených rtů sálal jí vroucí dech. **Čap. Ch. D Zř. vařící se, kolotající, vířící.** Vlny bičované a rozryté tisícerými křižujícími se jizvami a vroucí tisícerými víry. **Pašek. D citově opravdový; hluboký, vřelý.** Mluvil tlumeně, vroucím hlasem. **Jir.** U příležitosti pátého výročí osvobození Československa posílám Vám s vroucí přátelské pozdravy. **R. právo.** Dívka zvedla kvapně skloněnou hlavu, vroucí pohled utkvěl na okamžik na mladém, statečném muži. **Jir.** Bůh vroucí modlitby její neoslyšel. **Arb.** Přitiskla vroucí políbení na jeho ruku. **Schulz.** Zasloužíš si takto někdy ještě matčin vroucí dík. **Zey.** Má vroucí duše žije jen tobě, přírodo. **Vrch.** Ty, od jakživa tak vroucí ctitel všeho venkovského, jsi nevěren svým zásadám? **Just.** Byl vroucím přívržencem josefinského osvícenství. **J. Vlč.** Je tu mnoho hluboce procítěného a opravdu vroucího. **Vrch.**

Korpusová lexikografie

- http://www.juls.savba.sk/pub_sssj.html
- <http://ucnk.ff.cuni.cz/cs/veda-a-vyzkum/publikace/>

slovník	611-71	1
slovník	6118-71	1
slovník	617	1
slovník	652	1
slovník	21010114-1/1	1
slovník	21010116-1/1	1
slovník	2107	1
slovník	21072	1
Frekvencní slovník slovenské češtiny		
slovník	1127	1
slovník	1127	1
slovník	1127	1
slovník	11432211/1	1
slovník	1127	1
slovník	1127	1
František Čermák a kolektiv		
slovník	11894223/1	1
slovník	11894227/1	1
slovník	11894228/1	1
slovník	11894229/1	1
slovník	11894230/1	1
slovník	11894231/1	1
slovník	11894232/1	1
slovník	11894233/1	1
slovník	11894234/1	1
slovník	11894235/1	1
slovník	11894236/1	1
slovník	11894237/1	1
slovník	11894238/1	1
slovník	11894239/1	1
slovník	11894240/1	1
slovník	11894241/1	1
slovník	11894242/1	1
slovník	11894243/1	1
slovník	11894244/1	1
slovník	11894245/1	1
slovník	11894246/1	1
slovník	11894247/1	1
slovník	11894248/1	1
slovník	11894249/1	1
slovník	11894250/1	1
slovník	11894251/1	1
slovník	11894252/1	1
slovník	11894253/1	1
slovník	11894254/1	1
slovník	11894255/1	1
slovník	11894256/1	1
slovník	11894257/1	1
slovník	11894258/1	1
slovník	11894259/1	1
slovník	11894260/1	1
slovník	11894261/1	1
slovník	11894262/1	1
slovník	11894263/1	1
slovník	11894264/1	1
slovník	11894265/1	1
slovník	11894266/1	1
slovník	11894267/1	1
slovník	11894268/1	1
slovník	11894269/1	1
slovník	11894270/1	1
slovník	11894271/1	1
slovník	11894272/1	1
slovník	11894273/1	1
slovník	11894274/1	1
slovník	11894275/1	1
slovník	11894276/1	1
slovník	11894277/1	1
slovník	11894278/1	1
slovník	11894279/1	1
slovník	11894280/1	1
slovník	11894281/1	1
slovník	11894282/1	1
slovník	11894283/1	1
slovník	11894284/1	1
slovník	11894285/1	1
slovník	11894286/1	1
slovník	11894287/1	1
slovník	11894288/1	1
slovník	11894289/1	1
slovník	11894290/1	1
slovník	11894291/1	1
slovník	11894292/1	1
slovník	11894293/1	1
slovník	11894294/1	1
slovník	11894295/1	1
slovník	11894296/1	1
slovník	11894297/1	1
slovník	11894298/1	1
slovník	11894299/1	1
slovník	11894300/1	1
slovník	11894301/1	1
slovník	11894302/1	1
slovník	11894303/1	1
slovník	11894304/1	1
slovník	11894305/1	1
slovník	11894306/1	1
slovník	11894307/1	1
slovník	11894308/1	1
slovník	11894309/1	1
slovník	11894310/1	1
slovník	11894311/1	1
slovník	11894312/1	1
slovník	11894313/1	1
slovník	11894314/1	1
slovník	11894315/1	1
slovník	11894316/1	1
slovník	11894317/1	1
slovník	11894318/1	1
slovník	11894319/1	1
slovník	11894320/1	1
slovník	11894321/1	1
slovník	11894322/1	1
slovník	11894323/1	1
slovník	11894324/1	1
slovník	11894325/1	1
slovník	11894326/1	1
slovník	11894327/1	1
slovník	11894328/1	1
slovník	11894329/1	1
slovník	11894330/1	1
slovník	11894331/1	1
slovník	11894332/1	1
slovník	11894333/1	1
slovník	11894334/1	1
slovník	11894335/1	1
slovník	11894336/1	1
slovník	11894337/1	1
slovník	11894338/1	1
slovník	11894339/1	1
slovník	11894340/1	1
slovník	11894341/1	1
slovník	11894342/1	1
slovník	11894343/1	1
slovník	11894344/1	1
slovník	11894345/1	1
slovník	11894346/1	1
slovník	11894347/1	1
slovník	11894348/1	1
slovník	11894349/1	1
slovník	11894350/1	1
slovník	11894351/1	1
slovník	11894352/1	1
slovník	11894353/1	1
slovník	11894354/1	1
slovník	11894355/1	1
slovník	11894356/1	1
slovník	11894357/1	1
slovník	11894358/1	1
slovník	11894359/1	1
slovník	11894360/1	1
slovník	11894361/1	1
slovník	11894362/1	1
slovník	11894363/1	1
slovník	11894364/1	1
slovník	11894365/1	1
slovník	11894366/1	1
slovník	11894367/1	1
slovník	11894368/1	1
slovník	11894369/1	1
slovník	11894370/1	1
slovník	11894371/1	1
slovník	11894372/1	1
slovník	11894373/1	1
slovník	11894374/1	1
slovník	11894375/1	1
slovník	11894376/1	1
slovník	11894377/1	1
slovník	11894378/1	1
slovník	11894379/1	1
slovník	11894380/1	1
slovník	11894381/1	1
slovník	11894382/1	1
slovník	11894383/1	1
slovník	11894384/1	1
slovník	11894385/1	1
slovník	11894386/1	1
slovník	11894387/1	1
slovník	11894388/1	1
slovník	11894389/1	1
slovník	11894390/1	1
slovník	11894391/1	1
slovník	11894392/1	1
slovník	11894393/1	1
slovník	11894394/1	1
slovník	11894395/1	1
slovník	11894396/1	1
slovník	11894397/1	1
slovník	11894398/1	1
slovník	11894399/1	1
slovník	11894400/1	1

Vygoogli si to a najdi si to v korpusu

- Výhody googlování: obrázky
- Výhody korpusu: speciální funkce korpusových vyhledávačů zaměřené na lexikografickou praxi korpusové lexikografie

Konkordanční seznam klíčového slova/lemmatu

- Analýza kontextu napoví význam
- Třídění ukázek pomocí označení řádků a výběr pomocí filtrů
- Specifikace vágního významu na základě pozorování relevantních kolokací na základě statistiky kolokačních měr

Víte co je to hořčák?

- Slovo tvorný význam
- Lexikální význam
- Googl
- Korpus:

to si vysloužil skleničku likéru s přídavkem hřibu žlučníku (**hořčáku**), který vyrobili sami Ratíškovičtí a v premiéře s třeba oblíbené růžovky od muchomůrky tygrované , často lidé nosí **hořčáky** . Výjimkou ale nejsou vzácné a neobvyklé úlovky . Minulý minut . KOLÁČE - BÁBOVKY - PEČIVO Mřížkový koláč s **hořčákem** Zaděláme v míse těsto , necháme vykynout a vyválíme na , nebo mají špatnou chuť . Takový hřib žlučový neboli **hořčák** dokáže i ve velmi malém množství zkazit celou smaženici , se lidé naučili rozeznávat , i když někdy donesou hřib **hořčák** , který je velmi hořký a nejedlý . Pro vášnivě by to srdce utrhlo . Přesto byla nahořklá štiplavá chuť **hořčáku** tak oblíbená , že se objevená bečička se sýrem nesla též zvaný podhřib žlučový či hřib hořký , lidově také **hořčák** , žlučák nebo štípák , je evropský druh hřibu , málo křemenáčů . Z nejedlých hub je nejvíce muchomůrek a **hořčáků** . Já osobně procházím každé tři dny místa , o účinky ! Pokud to chcete zkusit , máte šanci . **Hořčáku** je teď v lesích spousta , roste ze všech hub s asi jen centimetr dlouhou nohou . Chlebový houbovec s **hořčákem** Krajíčky starého chleba se potrou slabě máslem a dají se

Filtrování vybraných řádků

Výskytů: 4 220 | i.p.m. 0,87 (i vztaheno k celému "syn_v6") | ARF 0: 1 952,52 | Výsledek je promíchán

1 / 106 ▶▶▶

Výběr řádků: základní ▾ (8 vybráno) ! | Atributy: 🗄

☐	pravých listů . Kromě již výše zmíněných heřmánkovitých plevelů ,	svízele	přítuly či pcháče osetu , dokáže Galera hubit do fáze
☒	. To není název nového amatérského hororového filmu , ale	svízel	místních . Stížnosti obyvatel nové obytné lokality ve Štítarech jako
☐	na kulturní plodinu a jak potvrdila naše pozorování , dokázal	svízel	v těchto extrémních podmínkách snížit výnos na neošetřené kontrole až
☐	července se mšice stěhují na různé byliny , převážně na	svízele	amařinku vonnou . Na podzim se vracejí a na kůru
☐	hnědočerné , lesklé , téměř hladké . Přesleny listů u	svízelů	jsou původně vstříčné listy , každý s párem palistů ,
☐	v něm nalezneme i měsíček lékařský , vřes obecný a	svízel	mařinkový . " To jsem asi snědla něco hodně kořeněného
☐	hrachu aj. proti jednoletým travám a dvouděložným plevelům , včetně	svízele	přítuly , - metalachlor (obch . přípravek Dual 500
☒	rázem vyřešen . Jenže pánům se k lékaři s delikátním	svízelem	prostě nechce . A tak si mnou ruce podnikavci na
☒	premieru . Tři strážníci , to byla autorská solidarita ,	svízele	řemesla , to byly premierové ovace , fašistické demonstrace ,
☐	že 48,1 procenta hypertoniků nemělo do té doby o své	svízeli	tušení , lékaře nepřekvapil : vysoký krevní tlak přichází totiž
☒	tak být nuceni systém kupovat znovu , " přiblížila možnou	svízel	, kterou nová smlouva už vylučuje . Přehánky možná dnes
☒	Jako by se však točily v kruhu , neschopné své	svízele	aspoň pojmenovat . Daly za pravdu postřehu Alberta Einsteina :
☒	obával , až pojedje zpět , aby ve tmě neměl	svízel	, když v těchto místech již mnohýpovoz zmizel . Ač
☒	Heleně Fouskové : " Problém je , a to je	svízel	, že paní viceprezidentka nepoživá důvěry tohoto nejvyššího orgánu (
☒	Křesťanskodemokratická (CDU) politička prohlásila , že nynější dluhové	svízele	nepůjde překonat rychle za noc , nýbrž že jejich řešení

Pozorování kolokací (levý kontext substantiva) - ukazuje ke dvěma různým významům

	Filtr	lemma	Freq ▼	MI	T-score	logDice
1.	p/n	přerůstající	8	13.824	2.828	5.756
2.	p/n	zaplevelení	14	13.507	3.741	6.357
3.	p/n	Queneau	3	13.320	1.732	4.431
4.	p/n	přeslen	3	12.520	1.732	4.355
5.	p/n	vzcházení	7	12.460	2.645	5.345
6.	p/n	zaplevelený	6	12.344	2.449	5.149
7.	p/n	hubit	21	12.256	4.582	6.234
8.	p/n	nažka	3	11.537	1.731	4.192
9.	p/n	přítulný	9	11.329	2.999	5.163
10.	p/n	přerostlý	15	11.310	3.871	5.483
11.	p/n	hubení	3	9.691	1.730	3.553
12.	p/n	vyléčení	5	9.316	2.233	3.633
13.	p/n	nejeden	24	9.147	4.890	3.899
14.	p/n	bienále	5	8.538	2.230	3.061
15.	p/n	rostlinka	3	8.478	1.727	2.826
16.	p/n	existenční	6	8.225	2.441	2.854
17.	p/n	příměs	3	8.184	1.726	2.616
18.	p/n	prožitý	3	7.817	1.724	2.337

Treq: nástroj propojený s paralelními korpusy (překládový slovník)

Ver. 2.0

Výchozí jazyk: Čeština

Cílový jazyk: Angličtina

Omezit na: Kolekce: 6

svízel Hledej

Lemmata Vícelslovné Regulární A = a

▲ Frekvence ▼	▲ Procenta ▼	▲ Čeština ▼	▲ Angličtina ▼
3	20.0	svízel	nuisance
2	13.3	svízel	quandary
1	6.7	svízel	arduous
1	6.7	svízel	trouble
1	6.7	svízel	dilemma
1	6.7	svízel	ahead
1	6.7	svízel	embarrassment

Sketch Engine

(pro členy MU učo+sekundární heslo)

- Word Sketch
- Thesaurus
- Sketch Diff

The screenshot displays the Sketch Engine web interface. At the top, there is a blue header with the Sketch Engine logo on the left, a search bar in the center, and the text "words: 7 % / 1,000," on the right. Below the header, the page is divided into two main sections. On the left is a blue sidebar menu with the following items: "Home" (with sub-items: "+ Create corpus", "+ WebBootCaT", "+ Upload TMX or XLS"), "Parallel corpora", "Compare corpora", "My jobs", "Advanced features" (highlighted with a white box), "Corpus templates", "Sketch grammars", "Subcorpus definitions", "User groups", and "Subscription overview". The main content area on the right is titled "Log in" and "Masaryk University staff and students". It features a button for "SSO authentication" with a help icon. Below this is a section for "External account holders" with a light green background. This section contains two input fields: "User name" with the text "osolsobe" and "Password" with masked characters. A "Log in" button is located at the bottom right of this section.

Word Sketch

- Umožňuje vytvářet vizualizace frekvenčně uspořádaných gramaticky definovaných relací, do kterých vstupuje klíčové slovo v daném korpusu
- Nástroj má zabudována pravidla parciální syntaktické analýzy založené na morfologických značkách
- Tak například na základě toho, že se v bezprostředním levém kontextu substantiva vyskytuje adjektivum, které se shoduje se substantivem v relevantních gramatických kategoriích, je vytvořen seznam `a_modifier` (adjektivních modifikátorů) typických (s relevantí frekvencí) pro klíčové substantivum

Word Sketch

svízel *(noun)*
Czech Web 2012 (czTenTen12 v9) frekvence = 3,330 (0.65 v milionu)

<u>a_modifier</u>		<u>coord</u>		<u>is_subj_of</u>		<u>gen_2</u>		<u>gen_1</u>	
	30.03		5.59		4.44		3.27		3.18
syřiš ^t ový + <u>102</u>	11.51	trampota	<u>8</u> 9.48	hubit	<u>3</u> 5.28	kvítek	<u>4</u> 7.69	přítula	<u>46</u> 13.23
svízel syřiš ^t ový		pcháč	<u>5</u> 9.37	tkvít	<u>4</u> 3.67	nať	<u>7</u> 7.19	svízele přítuly	
siřiš ^t ový	<u>5</u> 7.34	lichorejšnice	<u>4</u> 9.04	nastávat	<u>5</u> 1.99	kulička	<u>8</u> 6.49	dnešek	<u>3</u> 3.16
trojrohý	<u>5</u> 7.32	fungilen	<u>3</u> 8.93	spočívat	<u>9</u> 1.91	rostlina	<u>7</u> 4.74	život	<u>18</u> 0.36
sivý	<u>10</u> 7.29	imunex	<u>3</u> 8.90	růst	<u>14</u> 1.67	hrst	<u>3</u> 4.17	svízele života	
kuřičkolistý	<u>4</u> 6.95	violka	<u>3</u> 8.64	vyskytovat	<u>4</u> 1.42	semeno	<u>3</u> 3.79	válka	<u>3</u> 0.22
vonný	<u>61</u> 6.91	kopřiva	<u>15</u> 8.11	nastat	<u>12</u> 1.31	květ	<u>3</u> 3.16		
, svízel vonný		nesnáž	<u>6</u> 7.73	bývat	<u>9</u> 0.55	lččení	<u>3</u> 3.02		
hercynský	<u>5</u> 6.71	útrapa	<u>3</u> 7.40			výskyt	<u>12</u> 2.88		
schultesův	<u>3</u> 6.61	těžkost	<u>10</u> 7.28	<u>prec_verb</u>		výskytu svízele			
okrouhlostý	<u>5</u> 6.52	strast	<u>14</u> 7.21		3.45	plod	<u>3</u> 2.86		
pomořanský	<u>4</u> 6.22	heřmánek	<u>4</u> 6.70	hubit	<u>5</u> 7.01			<u>post_verb</u>	
dvoudomý	<u>4</u> 5.81	jeřáb	<u>4</u> 6.36	líčit	<u>4</u> 3.06				2.94
sudetský	<u>34</u> 5.72	nepřijemnost	<u>3</u> 6.07	spočívat	<u>3</u> 2.88	<u>is_obj4_of</u>		tkvít	<u>3</u> 2.91
svízel sudetský		pohanka	<u>3</u> 5.48	nastávat	<u>4</u> 1.75		3.21	nastat	<u>3</u> 1.78
bahenní	<u>10</u> 5.16	trápení	<u>4</u> 4.83	růst	<u>8</u> 1.70	líčit	<u>3</u> 3.27	pomocť	<u>9</u> 1.69
plazivý	<u>4</u> 5.06	překážka	<u>5</u> 4.57	vyskytovat	<u>4</u> 1.70	překonávat	<u>4</u> 2.86	nastávat	<u>3</u> 1.56
přítulný	<u>3</u> 4.79	zoufalství	<u>3</u> 4.25	bývat	<u>8</u> 0.79	snášet	<u>4</u> 1.79	spočívat	<u>7</u> 1.02
lepkavý	<u>3</u> 4.21	bída	<u>4</u> 4.01	popisovat	<u>5</u> 0.66	popisovat	<u>7</u> 1.62	pomáhat	<u>5</u> 0.61
přimořský	<u>3</u> 2.48	utrpení	<u>5</u> 3.59	užívat	<u>3</u> 0.59	překonat	<u>6</u> 1.40	růst	<u>7</u> 0.56
zdánlivý	<u>3</u> 2.43	starost	<u>4</u> 3.06	doporučovat	<u>5</u> 0.17	vyřešit	<u>4</u> 1.34	řešit	<u>5</u> 0.50
vytrvalý	<u>3</u> 2.28	nemoc	<u>4</u> 3.05	přinášet	<u>9</u> 0.12	působit	<u>3</u> 0.92		
lesní	<u>21</u> 1.97	problém	<u>9</u> 2.63	nést	<u>5</u> 0.01	řešit	<u>10</u> 0.61	<u>prec_na</u>	
						doporučovat	<u>4</u> 0.54		1.02
								účinnost	<u>14</u> 9.23
								účinnost na svízel	
								účinek	<u>3</u> 2.28

Funkce Thesaurus (zobrazení podobných slov)

- Na základě porovnání kontextů je vytvořen seznam a vizualizace slov, která mají podobné (gramaticko-lexikální) kontexty

svízel (noun)
Czech Web 2012 (czTenTen12 v9) frekvence = [3,330](#) (0.65 v milionu)

Lemma	Skóre	Frekvence
violka	0.187	2,364
pýr	0.167	1,385
pcháč	0.165	1,089
hluchavka	0.145	1,149
protivenství	0.142	2,725
strast	0.138	11,323
třezalka	0.134	4,178
přeslička	0.131	3,361
mochna	0.128	1,137
jitrocel	0.126	3,185
dvouděložné	0.119	684
kakost	0.118	914
útrap	0.118	6,506
strážen	0.115	640
nesnáz	0.115	14,452
řebříček	0.113	2,615
soužení	0.111	4,520
rozrazil	0.110	1,186
sléz	0.109	1,270

Sketch rozdíl (vizualizace kontextu dvojice)

- Společné kontexty (bíle podbarvené)
- Kontexty typické pro každý člen dvojice (zeleně a červeně podbarvené)
- Jak byste vysvětlili význam slova *jízlivý* ?
- Jaký je rozdíl mezi slovem *jízlivý* a *sprostý* ?

Sketch rozdíl

jízlivý/drzý *(adjective)*
 Czech Web 2012 (czTenTen12 v9) frekvence = 4,761

jízlivý 6.0 4.0 2.0 0 -2.0 -4.0 -6.0 drzý

coord	306	2,642	0.06	0.11	modifies	2,996	9,340	0.63	0.39
ironický	50	0	10.1	--	muchomůrka	71	0	8.7	--
kousavý	11	0	9.1	--	rozpuk	36	0	8.4	--
posměšný	5	0	8.4	--	úsměšek	20	0	7.5	--
pichlavý	4	0	8.1	--	kroketa	17	0	7.4	--
škodolibý	4	0	8.0	--	posměšek	17	0	7.3	--
zapšklý	4	0	7.7	--	ironie	45	0	7.2	--
jedovatý	10	0	7.5	--	sarkasmus	11	0	6.5	--
pronikavý	5	0	6.9	--	škodolibost	7	0	6.1	--
sarkastický	28	4	10.2	5.4	smích	70	5	6.4	2.3
uštěpačný	10	5	9.7	5.9	satira	21	4	6.4	3.2
zlomyslný	8	6	8.3	6.0	poznámka	977	158	8.6	5.9
útočný	5	8	5.8	5.6	narážka	37	11	6.5	4.2
drzý	7	72	6.3	8.8	úšklebek	75	28	8.3	6.0
arogantní	14	136	6.6	9.3	výsměch	10	32	5.9	6.5
hubatý	0	19	--	7.8	jordan	0	25	--	6.4
provokativní	0	27	--	7.9	držka	0	41	--	7.0
namyšlený	0	27	--	7.9	klička	0	72	--	7.0
sebevědomý	0	63	--	8.0	provokace	0	71	--	7.1
stoudný	0	24	--	8.1	opice	0	92	--	7.3
vyzývavý	0	26	--	8.2	zloděj	0	200	--	7.9
vlezlý	0	43	--	8.8	průnik	0	178	--	8.2
omalený	0	40	--	8.8	fracek	0	130	--	8.5

SkeLL :

<https://www.sketchengine.co.uk/skell/>

This website uses cookies to ensure you get the best experience on our website. [More info](#)

SKELL

Příklady Word sketch Podobná slova Více funkcí

Á á Ā ā Č č Ď ě É é ě í í Ň ň Ó ó Ř ř Š š ť ě Ú ú ů Ý ý Ž ž

Studium českého jazyka se Sketch Engine

Poznejte český jazyk díky databázi obsahující 1,4 miliardy slov ve více než 90 milionech vět. Texty pochází z následujících internetových zdrojů:

- webové domény archivované Českým Webarchivem v rámci tzv. výběrových sklizní, případně domén připravovaných pro tento výběr,
- články a diskuse na české encyklopedii Wikipedie a
- texty z webového korpusu novinek Institutu Jožefa Štefana v Lublani.

Funkce

Příklady: hledání slov nebo frází a jejich zobrazení až ve 40 vhodných příkladových větách. ---

Word sketch = kolokační profil slov: vyhledá pro základní tvar slova (např. „voda“ či „začít“) jeho nejčastější vazby zachycující kolokační a gramatické chování tohoto slova

Podobná slova: hledá k základnímu tvaru slova další blízká slova, tj. nejen synonyma, ale i slova vyskytující se v podobných kontextech jako hledaný výraz (např. auto - vůz - loď ...)

Upozornění: prohledáváte texty, které nemusely projít jazykovou korekturou. Věty mohou obsahovat pravopisné, stylistické i jiné chyby. Jedná se o zachycení reálně užitého jazyka, díky čemuž může tento nástroj dobře posloužit například k vyhledávání: frekvence slov v jazyce, nových slov (neologismů), častých chyb, rozkolísanosti jazyka apod. ---

Pokud máte dojem, že vidíte nedostatečně kvalitní příklady vět či kolokace s opakujícími se chybami, neváhejte nás kontaktovat pomocí Zpětné vazby níže.

Sketch Engine je nejmodernější online nástroj pro budování, správu a prohledávání velkých textových kolekcí (tzv. korpusů) v desítkách jazyků. Tento nástroj využívají po celém světě jednotlivci i společnosti, kupříkladu Cambridge University Press, Oxford University Press nebo Macmillan.

[Do you prefer English?](#)

Příklady: hledání slov nebo frází a jejich zobrazení až ve 40 vhodných příkladových větách.

jízlivý 0.91 v milionu

- 1 Jednou jsem nechal na jejich stránkách jakýsi **jízlivý** komentář no a od té doby jsem "v hledáčku".
- 2 Mluvili o jeho talentu a nadšení stejně jako o jeho někdy " **jízlivém** " smyslu pro humor.
- 3 Po kliknutí na náhled fotografie se fotografie zvětší a objeví se někdy trochu **jízlivý** komentář.
- 4 Bez ohledu na tvé **jízlivé** poznámky já jsem spokojená s tím jak jsem to vyřešila.
- 5 Zatím jsou tady od tebe jenom **jízlivý** řeči na českou repre a na trenéry.
- 6 Já jsem tam byl poměrně **jízlivý** a to je většinou celkem vděčná poloha autorská.
- 7 Výraz jeho obličeje jde od "pevného zaujetí" až po **jízlivý** úsměv.
- 8 Dnešní **jízlivý** článek mi ovšem přišel už trošku přes čáru a krokem vedle.
- 9 Dneska jsem se probudila se zvlášť **jízlivou** náladou a toho je potřeba využít.
- 10 Ale také hrou neobyčejně vtipnou - byť je občas humor **jízlivý** a zlý.
- 11 Takže vaše **jízlivá** reakce bez znalosti těch potřebných souvislostí je zcela mimo.
- 12 Článek jako za staré školy - spousta pekla a **jízlivých** poznámek.
- 13 Tentokrát si ale tuto kritiku v dost **jízlivé** formě vysloužil.
- 14 Již krátce po jeho smrti se uši plní **jízlivými** drby.
- 15 Přitom nalevo našli autoři víc příležitostí k **jízlivému** humoru.
- 16 Třeba by pak tato **jízlivá** reakce tu vůbec nebyla.
- 17 I když to už bylo příliš **jízlivé** si myslím.
- 18 Mně tady ty diskuze nepřijdou blbý a články **jízlivý** .

Word sketch = kolokační profil slov: vyhledá pro základní tvar slova (např. „voda“ či „začít“) jeho nejčastější vazby zachycující kolokační a gramatické chování tohoto slova

jízlivý [Kontext](#)

"jízlivý" - přívlastek shodný (atribut)

rozpuk poznámka komentář úsměv humor tón

Podobná slova: hledá k základnímu tvaru slova další blízká slova, tj. nejen synonyma, ale i slova vyskytující se v podobných kontextech jako hledaný výraz (např. auto – vůz – loď ...)

jízlivý

sarkastický uštěpačný kousavý posměšný břitký výsměšný škodolibý sžíravý ironický pohrdavý vybíravý potouchlý zlomyslný satirický přihlouplý trefný pobavený duchaplný urážlivý
provokativní štiplavý opovrhlivý přiblblý trpký cynický peprný sebeironický pomlouvačný morbidní pesimistický přezíravý ironizující žertovný dvojsmyslný mířený vulgární hanlivý pohrdlivý
nadnesený dehonestující

Co znamenají slova:

- Bezbřehý, bytelný, balamutit, cudný, horlivý, hvozd, chmurný, chrabrý, jihnout, jímavý, jízlivý, kasat se, kazajka, klání, kloudný, komolit, konejšit, lačný, láteřit, ledabylý, lomozit, lpět, mamon, mdlý, mimoděk, nedůtklivě, nejapný, niterný, okounět, osočit, ostýchavý, otálet, otrapa, perný, pohnutka, pokoutně, ponurý, pookřát, pověra, potutelný, proradný, prchlivý, předpojatý, pýřit se, rmoutit, se, rozšafný, rusý, schlíplý, slídit, spílat, srdnatý, strádat, střenka, svérázný, svízel, sudí, šev, tklivý, trýznit, úděl, uhranout, unylý, úlisný, upejpat se, úporný, úskalí, uštěpačný, útlocitný, vesměs, vzývat, záhy, zakabonit se, zakolísat, záludný, zášť, zesinat, zevrubný, zmerčit, zpupný, ztepilý.

DÚ

- **Domácí úkol (odevzdejte e-mailem do 30. 4. 2020): ke dvěma slovům uvedeným v seznamu výše**
- **Popište na základě introspekce rodilého mluvčího význam slova, zaměřte se na slova významově blízká.**
- **Vyhledejte slovo v korpusu synv8 a na základě pozorování kolokací popište jeho význam.**
- **Vyhledejte slovo v korpusu czTenTen12 a s pomocí funkce Tezaurus uveďte významově blízká slova.**
- **Vyhledejte slovo ve výkladovém slovníku a porovnejte popis jeho významu ve slovníku s intuicí rodilého mluvčího (1) a s korpusovou evidencí (2).**
- **Použijte nástroj Treq a podívejte se, nakolik by vám pomohl najít překladový ekvivalent (vyzkoušejte různé jazyka, kterým se učíte).**
- **Nezapomeňte uvést citace zdrojů!**

Ke čtení (doporučená lit. k tématu):

- Hladká, Z.: Korpusy dnes a zítra, [Naše řeč, volume 79 \(1996\), issue 3](#).
- <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?lang=en&art=7321>
- <http://www.macmillandictionaries.com/features/from-corpus-to-dictionary/>
- http://www.lextutor.ca/cv/replace_conc.htm
- <http://www.ajol.info/index.php/lex/article/viewFile/62737/50654>
- <http://grammar.about.com/od/c/g/Corpus-Lexicography.htm>
- The process of compiling or revising a [dictionary](#) based on [texts](#) (of written and/or spoken language) collected in an electronic format (i.e., [corpora](#)).
- British linguist John Sinclair (1933-2007), founder of the COBUILD project at the University of Birmingham, oversaw the production of the first strictly corpus-based dictionary, *Collins COBUILD English Language Dictionary* (1987).